

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-21-16

Druk nr 337
Warszawa, 8 marca 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o ratyfikacji Porozumienia
o zabezpieczeniu społecznym między
Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Quebecu, podpisanego
w Quebecu dnia 3 czerwca 2015 r.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Porozumienia o zabezpieczeniu społecznym między Rządem
Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Quebecu, podpisanego w Quebecu
dnia 3 czerwca 2015 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Porozumienia o zabezpieczeniu społecznym między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Quebecu, podpisanego w Quebecu dnia 3 czerwca 2015 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 3 czerwca 2015 r. w Quebecu zostało podpisane Porozumienie o zabezpieczeniu społecznym między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Quebecu, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższym Porozumieniem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- zostało ono uznane za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone,
- będzie niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego został wydany akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Porozumieniem

Prawo do zabezpieczenia społecznego należy do podstawowych praw człowieka. Realizacji tego prawa służą przede wszystkim krajowe (wewnętrzne) systemy zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw. Jednakże systemy te nie zawsze są w stanie zapewnić pełną ochronę, szczególnie osobom zmieniającym, w czasie swojej aktywności zawodowej, miejsce zatrudnienia lub zamieszkania. Dlatego też międzynarodowym standardem w zakresie zabezpieczenia społecznego jest zawieranie przez państwa dwustronnych lub wielostronnych umów, które tworzą podstawy koordynacji systemów funkcjonujących w umawiających się państwach, zapewniając tym samym skuteczną ochronę swoim obywatelom.

Podstawy prawne dające gwarancję, że zmiana miejsca zatrudnienia lub zamieszkania nie wpłynie negatywnie na sytuację obywatela w zakresie zabezpieczenia społecznego nie tylko dają ochronę zainteresowanym, ale także pozytywnie oddziałują na budowę zaufania obywatela do państwa oraz przyczyniają się do większej aktywności w zakresie poszukiwania zatrudnienia poza jego granicami. Gwarancje takiej ochrony ubezpieczeniowej już mają polscy obywatele podejmujący zatrudnienie lub przemieszczający się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej (UE), Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz Konfederacji Szwajcarskiej, a także państw, z którymi łączy Rzeczpospolitą Polską (RP) dwustronne umowy o ubezpieczeniu/zabezpieczeniu społecznym. Gwarancji tych nadal jednak nie ma wielu polskich obywateli zamieszkałych lub podejmujących zatrudnienie poza granicami naszego kraju. Do października 2009 r. grupą osób pozbawionych takich gwarancji była Polonia zamieszkała w Kanadzie. Jednakże dzięki aktywności i zaangażowaniu tej grupy osób na rzecz uregulowania wzajemnych, polsko-kanadyjskich, stosunków w zakresie zabezpieczenia społecznego sytuacja uległa zmianie. W dniu 2 kwietnia 2008 r. została podpisana dwustronna Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, która weszła w życie z dniem 1 października 2009 r.¹⁾ Umowa ta, zarówno Polonii zamieszkałej w Kanadzie, jak też osobom zamieszkałym w RP posiadającym okresy ubezpieczenia przebyte w Kanadzie,

¹⁾ Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą (Dz. U. z 2009 r. Nr 133, poz. 1095).

umożliwia nabywanie prawa do polskich i kanadyjskich świadczeń objętych zakresem przedmiotowym Umowy, czyli:

- po Stronie polskiej prawa do: emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych, jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych, rent rodzinnych, zasiłków pogrzebowych,
- po Stronie kanadyjskiej prawa do świadczeń należnych na podstawie ustawy zabezpieczenia emerytalnego (*Old Age Security Act*) oraz Planu Emerytalno-Rentowego Kanady (*Canada Pension Plan*).

Należy jednak zauważyć, że największa pod względem terytorialnym i druga co do wielkości pod względem liczby ludności, kanadyjska prowincja Quebec posiada własny system zabezpieczenia społecznego, którego podstawą jest Plan Emerytalno-Rentowy Quebecu (*Quebec Pension Plan*). Tym samym osoby zamieszkałe i zatrudnione na terytorium prowincji Quebec nie są objęte działaniem Planu Emerytalno-Rentowego Kanady, lecz Planu Emerytalno-Rentowego Quebecu²⁾. W efekcie polsko-kanadyjska Umowa o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie nabywania prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego, nie ma zastosowania do osób objętych Planem Emerytalno-Rentowym Quebecu.

W trakcie negocjacji polsko-kanadyjskiej Umowy, władze Kanady wielokrotnie wskazywały na fakt funkcjonowania w kanadyjskiej prowincji Quebec odrębnego systemu zabezpieczenia społecznego, który nie jest objęty zakresem przedmiotowym polsko-kanadyjskiej Umowy, jak też zakresem przedmiotowym jakiegokolwiek innej dwustronnej umowy o zabezpieczeniu społecznym zawieranej przez władze Kanady. Podkreślano, że w celu zagwarantowania polskim obywatelom objętym systemem zabezpieczenia społecznego prowincji Quebec korzyści, jakie niesie ze sobą dwustronna umowa o zabezpieczeniu społecznym, konieczne jest zawarcie przez władze RP odpowiedniego aktu prawnego bezpośrednio z władzami tej prowincji.

²⁾ „...kompetencje w dziedzinie świadczeń emerytalnych przysługują zarówno kanadyjskim władzom federalnym, jak i władzom prowincji. Jednakże, jeżeli dany zakres spraw jest normowany przez prawo prowincji, to wówczas przeważa ono i nie może zostać przez prawo federalne uchylone. Tak wyrażoną zasadę subsydiarności potwierdza praktyka. Otóż, kiedy w roku 1965 kanadyjskie władze federalne uchwaliły Plan Emerytalno-Rentowy Kanady prowincja Quebec odmówiła uczestnictwa w nim. W rezultacie jest on stosowany na całym terytorium Kanady z wyłączeniem tej prowincji. Quebec skorzystał z przysługującej mu na podstawie art. 94a Aktu Konstytucyjnego możliwości wyłączenia się spod tego planu i powołał własny plan emerytalno-rentowy” – wyciąg z opinii w sprawie zawarcia umowy między Rzeczpospolitą Polską a prowincją Quebec w zakresie zabezpieczenia społecznego; sporządził prof. dr hab. Zdzisław Kędzia oraz mgr Jan Łukomski.

W celu umożliwienia zawarcia takiego aktu prawnego, na życzenie Strony kanadyjskiej, w Umowie umieszczono art. 27 o następującej treści:

„Odpowiednia władza Rzeczypospolitej Polskiej oraz prowincji Kanady mogą zawierać porozumienia dotyczące jakichkolwiek kwestii zabezpieczenia społecznego pozostających w Kanadzie w gestii ustawodawstwa prowincji, jeżeli porozumienia te nie są niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy”.

Treść art. 27 polsko-kanadyjskiej Umowy, w ocenie Strony kanadyjskiej, stanowi odpowiednie upoważnienie do zawierania przez władze RP oraz władze prowincji Kanady porozumień w zakresie zabezpieczenia społecznego, w tym upoważnienie do zawarcia Porozumienia o zabezpieczeniu społecznym, obejmującego pozostający w gestii władz prowincji Quebec Plan Emerytalno-Rentowy Quebecu.

Niewątpliwie część Polonii zamieszkałej w Kanadzie, która domagała się uregulowania polsko-kanadyjskich stosunków w zakresie zabezpieczenia społecznego, objęta jest systemem zabezpieczenia społecznego prowincji Quebec. W związku z tym, ta część Polonii pozbawiona jest możliwości korzystania z postanowień polsko-kanadyjskiej Umowy, umożliwiających nabywanie prawa do świadczeń emerytalno-rentowych za okresy ubezpieczenia zgromadzone w Planie Emerytalno-Rentowym Quebecu. Fakt, że Polonia zamieszkała na terytorium prowincji Quebec jest pozbawiona możliwości korzystania z zasady sumowania okresów ubezpieczenia, niejednokrotnie przesądzającej o uzyskaniu, bądź nie, prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, wzbudza niezadowolenie tej grupy osób oraz naraża RP na zarzut nierównego traktowania Polonii zamieszkałej w Kanadzie. Pozytywne rozwiązanie tej sytuacji, przez zawarcie stosownego porozumienia, leży więc w interesie zarówno samych zainteresowanych, jak i RP. Zawarcie dwustronnego porozumienia umożliwiającego nabywanie prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, przez obywateli polskich objętych systemem zabezpieczenia społecznego kanadyjskiej prowincji Quebec, będzie spełnieniem społecznych oczekiwań w tym zakresie, jak również działaniem na rzecz budowy pozytywnego wizerunku RP wśród Polonii zamieszkałej na terytorium prowincji Quebec.

Uwzględniając powyższe, związanie odpowiednich władz RP i prowincji Quebec Porozumieniem o zabezpieczeniu społecznym należy uznać za celowe i uzasadnione.

2. Dotychczasowy stan prawny

Pomiędzy Rządem RP a Rządem prowincji Quebec dotychczas nie było regulacji prawnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Dlatego też przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń pieniężnych, takich jak emerytury i renty, instytucje ubezpieczeniowe każdej ze Stron biorą pod uwagę jedynie okresy ubezpieczenia przebyte na podstawie własnego ustawodawstwa. Wobec braku stosownych regulacji dwustronnych, dla ustalenia prawa do świadczeń i ich wysokości, należnych za okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, nie jest możliwe sumowanie okresów przebytych pod działaniem ustawodawstwa każdej ze Stron. W efekcie liczna grupa Polonii zamieszkałej na terytorium prowincji Quebec nie może uzyskać prawa do polskich świadczeń emerytalnych i rentowych, ani przy zastosowaniu wyłącznie polskiego ustawodawstwa wewnętrznego, ani przy zastosowaniu, stanowiącej standard w dwustronnych uregulowaniach o zabezpieczeniu społecznym, zasady sumowania okresów ubezpieczenia przebytych w RP i w Quebecu.

3. Projektowany stan prawny

Przedstawione Porozumienie odpowiada standardom międzynarodowym w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Jest ono oparte na podstawowych zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, tj.:

- **zasadzie równego traktowania** – zgodnie z którą osoby objęte zakresem podmiotowym Porozumienia podlegają zobowiązaniom ustawodawstwa drugiej Strony i są uprawnione do świadczeń przewidzianych przez to ustawodawstwo na tych samych warunkach, jak obywatele tej drugiej Strony, czyli odpowiednio obywatele RP lub Kanady (art. 4 Porozumienia),
- **zasadzie zachowania praw nabytych** (transferu/eksportu świadczeń) – zgodnie z którą świadczenia pieniężne nabyte zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron lub na mocy Porozumienia nie mogą być zmniejszane, zmieniane, zawieszane ani wstrzymywane wyłącznie z tego powodu, że osoba uprawniona do tych świadczeń ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Strony (art. 5 Porozumienia),
- **zasadzie sumowania okresów ubezpieczenia** – zgodnie z którą, jeżeli to konieczne, następuje sumowanie okresów ubezpieczenia przebytych pod działaniem ustawodawstwa każdej ze Stron, które w myśl tego ustawodawstwa wymagane są do

nabycia lub zachowania prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego (art. 10 Porozumienia).

Zakres podmiotowy Porozumienia obejmuje każdą osobę, która podlega lub podlegała ustawodawstwu jednej lub każdej ze Stron, oraz osoby, których prawa wynikają z praw osób, które podlegają lub podlegały ustawodawstwu jednej lub każdej ze Stron (art. 3 Porozumienia).

Zakres przedmiotowy Porozumienia, poza uregulowaniami dotyczącymi ustawodawstwa właściwego, zgodnie z art. 2, obejmuje:

- po Stronie RP – świadczenia z tytułu: starości (emerytury), niezdolności do pracy (renty), wypadków przy pracy i chorób zawodowych (renty, odszkodowania), śmierci (renty rodzinne, zasiłki pogrzebowe),³⁾
- po Stronie Quebecu – świadczenia objęte Planem Emerytalno-Rentowym Quebecu (emerytury, renty inwalidzkie, renty rodzinne) oraz świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Wobec powyższego, Porozumienie zawiera także merytoryczne uregulowania odnoszące się do poszczególnych kwestii objętych jego zakresem przedmiotowym. Są to uregulowania dotyczące:

a) ustawodawstwa właściwego (art. 6–9 Porozumienia)

W tym zakresie podstawową zasadą jest zasada obowiązywania jednego ustawodawstwa. Zgodnie z tą zasadą, osoby objęte zakresem podmiotowym Porozumienia, w odniesieniu do danej pracy, podlegają wyłącznie ustawodawstwu jednej Strony (art. 6 pkt a) Porozumienia). Natomiast osoby pracujące na własny rachunek, zamieszkałe na terytorium jednej ze Stron, które pracują na własny rachunek na terytorium drugiej Strony lub obydwu Stron, podlegają, w odniesieniu do tej pracy, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony, tj. ustawodawstwu Strony miejsca zamieszkania (art. 6 pkt b) Porozumienia).

Pewne wyjątki od powyższych zasad podstawowych regulują postanowienia art. 7 i art. 8 Porozumienia. Wynikają one z charakteru lub specyfiki wykonywanej pracy i dotyczą pracowników delegowanych do wykonywania pracy na terytorium drugiej

³⁾Tak, jak w przypadku polsko-kanadyjskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym, zakres przedmiotowy Porozumienia nie obejmuje postanowień dotyczących świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa, zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków rodzinnych, a także świadczeń rzeczowych (zdrowotnych).

Strony oraz osób zatrudnionych w administracji państwowej. Wyjątkiem, który w przypadku tego typu umów dwustronnych ma najczęstsze zastosowanie, jest uregulowanie dotyczące pracowników delegowanych. Zgodnie z nim pracownik polski, który zostanie oddelegowany przez swojego pracodawcę do pracy w Quebecu, przez okres do 60 miesięcy, w zakresie zabezpieczenia społecznego, nadal będzie podlegał ustawodawstwu polskiemu, a nie ustawodawstwu Quebecu – co wynikałoby z zasady ogólnej wyrażonej w art. 6 pkt a Porozumienia. Takie uregulowanie pozwoli na pozostawienie pracownika w dotychczas mającym do niego zastosowanie systemie zabezpieczenia społecznego, bez konieczności jego zmiany na okres delegowania. Uregulowanie to będzie stosowane także w drugą stronę, tj. w odniesieniu do pracowników delegowanych do pracy z Quebecu do RP. Dodatkowo, w wyjątkowych sytuacjach, za zgodą władz właściwych lub instytucji przez nie upoważnionych, będzie istniała możliwość przedłużenia okresu delegowania pracownika.

Porozumienie zawiera także upoważnienie do ewentualnego ustanowienia innych wyjątków od uregulowań zaproponowanych w art. od 6 do 8 ust. 2 i 3, jeżeli wyjątek taki byłby w interesie danej osoby lub kategorii (grupy) osób.

b) świadczeń emerytalno-rentowych (art. 10–14 Porozumienia)

W tym zakresie Porozumienie przewiduje, że uprawnienia do polskich świadczeń emerytalno-rentowych będą ustalane z uwzględnieniem łączonych okresów ubezpieczenia przebytych w RP i Quebecu, przy czym koszty tak ustalanych świadczeń będą obciążały instytucje ubezpieczeniowe Polski, proporcjonalnie do okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem polskim. Wysokość tych świadczeń będzie ustalana według następujących zasad:

- w przypadkach gdy okresy ubezpieczenia przebyte tylko w RP dają prawo do emerytury lub renty w myśl polskich przepisów, wówczas ubezpieczony otrzyma świadczenie wyliczone tylko na podstawie tych okresów ubezpieczenia,
- w przypadkach gdy okresy ubezpieczenia przebyte w RP nie dają prawa do polskiej emerytury lub renty, instytucja polska ustala prawo do świadczenia na podstawie sumy okresów ubezpieczenia przebytych w RP i w Quebecu i wypłaca je w wysokości odpowiadającej sumie własnych okresów ubezpieczenia do ich sumy uzyskanej w każdej ze Stron.

Obowiązek stosowania zasady „pro rata temporis” (proporcji okresów), tj. ustalanie częściowych świadczeń emerytalno-rentowych z zastosowaniem zasady sumowania okresów, będzie obligatoryjny tylko w tych przypadkach, gdy jest to dla zainteresowanego konieczne lub korzystniejsze (art. 13 ust. 1 Porozumienia).

Zgodnie z Porozumieniem możliwe będzie uwzględnianie do prawa do świadczeń emerytalno-rentowych także okresów ubezpieczenia przebytych w państwie trzecim. Będzie to możliwe, jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej ze Stron Porozumienia będą niewystarczające dla przyznania prawa do świadczenia, a osoba zainteresowana posiada okresy ubezpieczenia przebyte w państwie trzecim, z którym zarówno RP, jak i Quebec wiążą instrumenty zabezpieczenia społecznego przewidujące sumowanie okresów ubezpieczenia (art. 12 Porozumienia).

Porozumienie reguluje także sytuację, w której dana osoba, zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron, posiada okres ubezpieczenia krótszy niż jeden rok. W takim przypadku instytucja właściwa tej Strony nie jest zobowiązana do przyznania prawa do emerytury lub renty, jeżeli zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, przyznanie prawa do świadczenia, w oparciu o tak krótki okres ubezpieczenia, nie jest możliwe. Okres ten zostanie natomiast uwzględniony, w celu nabycia prawa do świadczenia, przez instytucję właściwą drugiej Strony, jeżeli, po zastosowaniu postanowień Tytułu III Rozdziału 1 Porozumienia, czyli zsumowaniu okresów ubezpieczenia, powstanie prawo do emerytury lub renty.

Polskie świadczenia emerytalno-rentowe przyznawane na podstawie Porozumienia będą obliczane wyłącznie z zastosowaniem zarobków uzyskanych zgodnie z ustawodawstwem RP oraz składek odprowadzonych zgodnie z ustawodawstwem RP.

c) świadczeń z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych (art. 15–17 Porozumienia)

W tym zakresie Porozumienie przewiduje, że prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy będzie ustalane zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w chwili zaistnienia wypadku.

Prawo do świadczeń z tytułu chorób zawodowych, w myśl art. 15 ust. 2 Porozumienia, będzie ustalane zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w czasie wykonywania pracy, w wyniku której powstała choroba zawodowa. Jeżeli

narażenie na to samo ryzyko powstania choroby zawodowej miało miejsce na podstawie ustawodawstwa jednej i drugiej Strony, wówczas ustawodawstwem mającym zastosowanie będzie ustawodawstwo tej Strony, na której terytorium wnioskodawca ma miejsce zamieszkania w dniu złożenia wniosku o świadczenie. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron, jest uzależnione:

- od stwierdzenia danej choroby zawodowej po raz pierwszy na terytorium jednej Strony, warunek ten będzie uważany za spełniony także, jeżeli choroba ta zostanie stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Strony,
- od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała przez określony czas, uwzględnione zostaną także okresy, podczas których taka praca była wykonywana na terytorium drugiej Strony.

Porozumienie reguluje także sytuację pogłębienia się choroby zawodowej. Podstawową zasadą jest, że jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Strony, to odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się tej choroby ponosi instytucja właściwa tej Strony, nawet jeżeli pogłębienie choroby nastąpiło w chwili, gdy osoba podlegała ustawodawstwu drugiej Strony, o ile nie wykonywała tam pracy narażającej ją na chorobę zawodową (art. 17 Porozumienia). Natomiast, w sytuacji gdy pogłębienie się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu tej choroby zgodnie z ustawodawstwem jednej Strony nastąpi podczas wykonywania na terytorium drugiej Strony pracy, która może spowodować pogłębienie się choroby zawodowej wówczas, zgodnie z art. 17 ust. 2 Porozumienia:

- instytucja właściwa pierwszej Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej,
- instytucja właściwa drugiej Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem.

d) zasiłków pogrzebowych i świadczeń z tytułu śmierci (art. 18 Porozumienia)

Zgodnie z Porozumieniem prawo do zasiłku pogrzebowego (w przypadku Polski) i świadczenia z tytułu śmierci (w przypadku Quebecu) będzie ustalane i przyznawane przez instytucję właściwą każdej ze Stron, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem. Jeżeli nabycie prawa do tego typu świadczenia, zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron, będzie zależne od posiadania określonego okresu ubezpieczenia, wówczas możliwe będzie zastosowanie, wskazanej w art. 10 Porozumienia, zasady sumowania okresów.

Proponowane zasady ustalania prawa do świadczeń objętych zakresem przedmiotowym Porozumienia oraz ich wypłaty będą obowiązywały od dnia wejścia w życie Porozumienia. Postanowienia Porozumienia nie będą uzasadniały roszczeń o wypłatę świadczeń za okres przed jego wejściem w życie, ale okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej ze Stron przed dniem wejścia w życie Porozumienia będą uwzględniane przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych na jego podstawie.

Porozumienie zawiera także uregulowania administracyjne, odnoszące się np. do: wymiany informacji i wzajemnej pomocy administracyjnej (art. 20 Porozumienia), badań lekarskich (art. 21 Porozumienia), zwolnienia z opłat lub ich zmniejszenia (art. 23 Porozumienia), języka komunikacji (art. 24 Porozumienia), składania wniosków, zawiadomień i odwołań (art. 25 Porozumienia), wypłaty świadczeń (art. 26 Porozumienia), rozstrzygania sporów (art. 27 Porozumienia). W Porozumieniu umieszczono także dość szczegółowe postanowienia dotyczące ochrony danych osobowych (art. 22 Porozumienia). Tak rozbudowane uregulowania w tym zakresie zostały wprowadzone do Porozumienia na życzenie Quebecu, jednakże po uzgodnieniu z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych⁴⁾.

4. Skutki wejścia w życie Porozumienia

Chcąc określić przewidywane skutki wejścia w życie Porozumienia o zabezpieczeniu społecznym między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Quebecu należy stwierdzić, że przyjęcie i wprowadzenie w życie zaproponowanych uregulowań przede wszystkim umożliwi uwzględnianie okresów ubezpieczenia objętych Planem Emerytalno-Rentowym Quebecu, w celu ustalania prawa i wysokości

⁴⁾ Pismo z dnia 18 stycznia 2013 r. (znak: DOLiS-033-584/12/TG/3182/13).

polskich świadczeń emerytalno-rentowych (i odwrotnie) oraz zapewni ochronę przed utratą praw przysługujących z zabezpieczenia społecznego, nabytych w części lub całości na terytorium drugiej Strony.

Wejście w życie Porozumienia będzie oczywiście wiązało się z określonymi skutkami finansowymi. Przedstawienie precyzyjnych wyliczeń w tym zakresie nie jest możliwe. Jednakże warto zwrócić uwagę na następujące kwestie:

a) skutki finansowe dla budżetu państwa

Spośród świadczeń objętych zakresem przedmiotowym Porozumienia żadne, w sposób bezpośredni, nie podlegają finansowaniu ze środków budżetu państwa. Jednakże, z uwagi na to, że przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, z których środków finansowane są wypłaty świadczeń, pochodzą również z dotacji budżetu państwa (w przypadku Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego dotacja z budżetu państwa stanowi główne źródło jego przychodów), wejście w życie Porozumienia może potencjalnie spowodować wzrost kwoty dotacji budżetowej. Wyliczenie dokładnych skutków finansowych w tym zakresie, wobec braku niezbędnych danych, nie jest możliwe. Jednakże, biorąc pod uwagę szacowane skutki finansowe wejścia w życie Porozumienia dla wymienionych funduszy ubezpieczeniowych oraz poziom dotacji z budżetu państwa do tych funduszy według danych z roku 2012, można założyć, że:

- dotacja z budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyniesie około 1 790 000 zł (22,7% z 7 900 000⁵⁾,
- dotacja z budżetu państwa do Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wyniesie około 278 000 zł (91% z 306 000 zł).

b) skutki finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego

Żadne świadczenia objęte zakresem przedmiotowym Porozumienia nie są finansowane ze środków jednostek samorządu terytorialnego. Dlatego też wejście w życie Porozumienia nie będzie miało wpływu na finanse jednostek samorządu terytorialnego.

⁵⁾ Przy założeniu, że wszystkie zasiłki pogrzebowe zostaną sfinansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

c) skutki finansowe dla funduszy ubezpieczeniowych

Zakres przedmiotowy Porozumienia oznacza, że skutki jego wejścia w życie mogą mieć wpływ na fundusze ubezpieczeniowe, tj.: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych oraz Fundusz Emerytalno-Rentowy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W tym kontekście wejście w życie Porozumienia może spowodować wzrost kosztów wypłaty świadczeń należnych z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, do których prawo, bez wejścia w życie Porozumienia, nie powstałoby. Kwestia ta dotyczy osób objętych tzw. „starym systemem emerytalnym”, które posiadają okresy ubezpieczenia przebyte w RP, ale w wymiarze zbyt krótkim dla przyznania prawa do polskich świadczeń długoterminowych (emerytur, rent). Po wejściu w życie Porozumienia i zastosowaniu zasady sumowania okresów, część z tych osób uzyska prawo do polskich świadczeń emerytalno-rentowych. Oczywiście liczba osób, posiadających okresy ubezpieczenia w RP i w Quebecu, która po ich zsumowaniu uzyska prawo do polskich świadczeń nie jest znana. W związku z tym wydatki związane z przyznaniem prawa do tych świadczeń trudno jest przewidzieć. Należy jednak zwrócić uwagę, że szacunki w tym zakresie zostały sporządzone dla potrzeb związania RP Umową o zabezpieczeniu społecznym z Kanadą. Wyliczenia te, wobec ówczesnego braku informacji na temat potrzeby zawarcia odrębnego uregulowania z prowincją Quebec, zostały sporządzone dla całego terytorium Kanady, czyli uwzględniały także tę część Polonii, która mieszka na terytorium prowincji Quebec oraz potencjalnych świadczeniobiorców, którzy byliby uprawnieni do świadczeń przyznanych po zsumowaniu okresów ubezpieczenia przebytych w RP i w Quebecu⁶⁾. Dlatego też, Porozumienia z Quebeciem nie można, tak jak każdej innej zawieranej

⁶⁾ W uzasadnieniu wniosku o ratyfikację Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą na temat skutków finansowych wejścia w życie tej Umowy zawarte były następujące informacje:
„Szacunkowe wyliczenia wskazują, że koszt świadczeń długoterminowych (emerytur, rent) transferowanych do Kanady:

- w roku 2006 wyniosłby – około 144 mln zł przy szacunkowej przeciętnej miesięcznej liczbie emerytów i rencistów – 32,6 tys. osób,*
- w roku 2007 wyniosłby – około 258 mln zł przy szacunkowej przeciętnej miesięcznej liczbie emerytów i rencistów – 31,9 tys. osób.*

W szacunkach nie został uwzględniony problem reemigracji Polaków, czyli powroty do Polski. Fakt ten niewątpliwie przyczyni się do zmniejszenia kwoty eksportowanych świadczeń, ale praktycznie nie zmniejszy wydatków funduszy ubezpieczeniowych, gdyż wydatki te będą wówczas ponoszone na wypłatę świadczeń dla tych osób w kraju.

Wydatki z tytułu transferu świadczeń do Kanady nie powinny być traktowane jako dodatkowy koszt instytucji ubezpieczeniowych, gdyż są one realizacją wcześniejszych zobowiązań wynikających z pobierania składek na ubezpieczenie społeczne.

Szacunki po Stronie kanadyjskiej nie są znane. Przypuszczać można, że - z uwagi na tendencje migracyjne z Polski do Kanady, a nie odwrotnie – są one zdecydowanie niższe niż po Stronie polskiej.”.

przez RP dwustronnej umowy o zabezpieczeniu społecznym, traktować jako potencjalnego źródła zwiększenia wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Koszty wejścia w życie tego Porozumienia zostały już uwzględniane w szacunkach dotyczących wejścia w życie Umowy polsko-kanadyjskiej. Obecnie, koszty te, według szacunków⁷⁾, przy założeniu miesięcznej liczby świadczeniobiorców na poziomie 647 osób, mogą wynieść około 8,2 mln zł, w tym:

- około 7,46 mln z tytułu wypłaty polskich świadczeń emerytalno-rentowych finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- około 306 000 zł z tytułu wypłaty polskich świadczeń emerytalno-rentowych finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz
- około 440 000 zł z tytułu wypłaty zasiłków pogrzebowych⁸⁾.

Wobec powyższego ratyfikację i wejście w życie polsko-kanadyjskiej Umowy należy uznać za akceptację skutków finansowych, które z tego tytułu będą obciążały fundusze ubezpieczeniowe, w tym akceptację kosztów związanych z przyznawaniem i wypłatą świadczeń na rzecz osób, które zostaną objęte zakresem podmiotowym Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rządem Quebecu. Za przyjęciem takiego rozumowania przemawia także fakt, że dane dotyczące liczby świadczeń wypłacanych osobom zamieszkałym w Kanadzie, uprawnionym do świadczeń przyznanych z zastosowaniem postanowień polsko-kanadyjskiej Umowy oraz kosztów ich wypłaty są znacznie niższe niż szacunki sporządzone dla potrzeb tej Umowy⁹⁾.

⁷⁾ Szacunki sporządzone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz (znak: DAE-I-5550-1(1)-PK/OB/14 z dnia 1 kwietnia 2014 r.). Szacunki zostały sporządzone przy założeniu, że wypłata świadczeń przyznanych na podstawie Porozumienia nastąpiłaby od dnia 1 stycznia 2015 r. Jednakże, szacunki te można uznać za prawidłowe także w odniesieniu do sytuacji, gdy wypłata świadczeń przyznanych na podstawie Porozumienia nastąpi w okresie późniejszym, tj. od dnia 1 stycznia 2016 r., gdyż nie zaszły żadne istotne zmiany w danych wyjściowych przyjętych do sporządzenia szacunków.

⁸⁾ Zasiłki pogrzebowe są finansowane odpowiednio z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – zależnie od tego, jakiemu systemowi ubezpieczenia społecznego podlegała osoba zmarła (system powszechny, czy system rolniczy).

⁹⁾ Według uzyskanych danych:

- do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w okresie od 1 stycznia 2010 r. – do 31 grudnia 2014 r., wpłynęło 3 885 wniosków pierwszorazowych o przyznanie polskiej emerytury lub renty z uwzględnieniem postanowień polsko-kanadyjskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym oraz 6 957 wniosków o wydanie decyzji zamiennych (przeliczenie). Średniomiesięczna liczba wypłat polskich świadczeń emerytalno-rentowych dla osób zamieszkałych w Kanadzie w roku 2014 wyniosła 2327. Średniomiesięczna kwota wypłat polskich świadczeń emerytalno-rentowych w PLN dla osób zamieszkałych w Kanadzie w roku 2014 wynosiła 33 650 521, 58 zł brutto,

Uwzględniając procedurę obowiązującą w zakresie ratyfikacji i wejścia w życie tego typu umów/porozumień, ewentualne skutki finansowe związania się Porozumieniem o zabezpieczeniu społecznym między Rządem RP a Rządem Quebecu obciążą fundusze ubezpieczeniowe najwcześniej w III kwartale 2016 r.

5. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej Porozumieniem

Kwestia ustalenia trybu związania RP i kanadyjskiej prowincji Quebec Porozumieniem o zabezpieczeniu społecznym była podstawową przeszkodą w szybkim zawarciu tego Porozumienia. Trudności, jakie wystąpiły z ustaleniem tego trybu, spowodowane były tym, iż:

- Porozumienie zawiera postanowienia dotyczące ubezpieczenia społecznego, które w polskim porządku prawnym stanowią materię regulowaną ustawowo. Dodatkowo, niektóre z postanowień Porozumienia przewidują rozwiązania odbiegające od tych zawartych w ustawodawstwie polskim, jak np. możliwość sumowania polskich i zagranicznych okresów ubezpieczenia. Oznacza to, że po Stronie polskiej, zgodnie z postanowieniami art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji, konieczne jest związanie się Porozumieniem, które będzie miało rangę ratyfikowanej umowy międzynarodowej,
- RP uznaje za podmiot prawa międzynarodowego Kanadę, a nie prowincję Quebec, co oznacza po Stronie Quebecu brak podmiotowości prawnomiędzynarodowej i zdolności do zawierania umów międzynarodowych, a warunek ten jest wyraźnie i jednoznacznie wyartykułowany w ustawie z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych¹⁰⁾.

Sytuacja prawna w powyższej sprawie była przedmiotem licznej korespondencji oraz wielu dyskusji między przedstawicielami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Rządowego Centrum Legislacji. Sprawa została także poddana pod dyskusję, działającego przy Ministrze Spraw Zagranicznych, Doradczego Komitetu Prawnego. Komitet ten przyjął opinię A. Wyrozumskiej, iż

– jednostka organizacyjna Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odpowiedzialna za realizację postanowień polsko-kanadyjskiej Umowy, w okresie od 1 października 2009 r. – do 31 grudnia 2014 r., na 100 zgłoszonych wniosków, przyznała na podstawie Umowy 82 świadczenia. Średniomiesięcznie na dzień 31 grudnia 2014 r. transferowano do Kanady 43 świadczenia emerytalno-rentowe na kwotę 42 166,45 zł brutto miesięcznie, natomiast w Polsce realizowana była wypłata 39 świadczeń (brak możliwości określenia kwoty wypłaty). W okresie 1 stycznia – 31 marca 2015 r. wpłynęło 7 wniosków o rozpatrzenie prawa do rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych, z czego 1 wniosek został załatwiony pozytywnie, a w 6 sprawach trwa postępowanie.

¹⁰⁾ Dz. U. Nr 39, poz. 443, z późn. zm.

Quebec może być traktowany jako podmiot prawa międzynarodowego niebędącego państwem, ale posiadającego zdolność do zawierania umów międzynarodowych¹¹⁾.

W piśmie z dnia 12 lipca 2012 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych wskazało, że art. 27 polsko-kanadyjskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym mógłby stanowić wystarczającą podstawę prawną do zawarcia stosownego porozumienia, które zostałyby wprowadzone do polskiego porządku prawnego, w trybie ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, czyli w ten sam sposób, w jaki zapewnia się skuteczność podobnych umów o zabezpieczeniu społecznym, których stroną jest RP. „Zdaniem Ministerstwa Spraw Zagranicznych zaproponowane rozwiązanie – mimo precedensowego charakteru - nie narusza ani krajowego porządku prawnego, ani międzynarodowego prawa traktatów, a z pewnością przyczyni się do szybkiego zakończenia negocjacji, podpisania Umowy, a tym samym uregulowania kwestii zabezpieczenia społecznego tysięcy obywateli polskich pracujących w Quebecu”¹²⁾.

Wobec powyższego, biorąc pod uwagę treść art. 27 polsko-kanadyjskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym, postanowienia art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji oraz opinie wyrażone w sprawie trybu związania się Porozumieniem o zabezpieczeniu społecznym między Rządem RP a Rządem Quebecu ustalono, że wynegocjowany akt prawny:

- będzie nosił nazwę – Porozumienie (nie Umowa)¹³⁾,
- zostanie zawarty między Rządem RP a Rządem Quebecu (nie między RP a Quebeciem), czyli będzie rządową umową międzynarodową (nie umową międzypaństwową),
- będzie miał rangę ratyfikowanej umowy międzynarodowej.

W związku z powyższym związanie RP Porozumieniem nastąpi w trybie określonym w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych, tj. w drodze ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (tzw. duża ratyfikacja). Porozumienie zostanie zawarte na czas nieokreślony, z możliwością jego wypowiedzenia.

¹¹⁾ Zgodnie z informacją przedstawioną przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w piśmie z dnia 4 lipca 2012 r. (znak: DPT 2233/59/12/100768/MD) – „Notatka z posiedzenia Doradczego Komitetu Prawnego, 20 czerwca 2012 r.”.

¹²⁾ Pismo Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 12 lipca 2012 r. (znak: DPT-III-2243/10/10/12/pd/103961).

¹³⁾ Zgodnie z opracowanymi przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych „Wytocznymi w sprawie formy umów międzynarodowych” nazwa umowy nie ma wpływu na skutki prawne umowy. Natomiast, rozwiązanie polegające na zawarciu z Rządem Quebecu dwustronnej umowy międzynarodowej mającej formę Porozumienia, będzie zgodne z treścią art. 27 polsko-kanadyjskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym.

a) podmioty prawa krajowego, których dotyczy Porozumienie

Postanowienia Porozumienia będą miały zastosowanie do pracowników i osób pracujących na własny rachunek, podlegających ubezpieczeniu społecznemu na terytorium każdej ze Stron, jak również do członków ich rodzin i innych osób uprawnionych, pozostałych po śmierci żywiciela.

Porozumienie będzie miało szczególne znaczenie dla osób fizycznych w zakresie uzyskiwania prawa do świadczeń z tytułu: starości (emerytury), niezdolności do pracy (renty), śmierci (renty rodzinne, zasiłki pogrzebowe).

Porozumienie nie dotyczy bezpośrednio osób prawnych, ale rozwiązania w nim przyjęte mogą przyczynić się do poprawy sytuacji polskich osób prawnych prowadzących działalność na terytorium prowincji Quebec, szczególnie przez eliminację podwójnego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Postanowienia zaproponowane w tym zakresie mogą sprzyjać współpracy gospodarczej.

b) sposób, w jaki Porozumienie dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Postanowienia Porozumienia odnoszą się do spraw uregulowanych w następujących ustawach:

1. ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, z późn. zm.),
2. ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, z późn. zm.),
3. ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 989, z późn. zm.),
4. ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704, z późn. zm.),
5. ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242, z późn. zm.).

c) środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania Porozumienia

Wejście w życie Porozumienia nie pociągnie za sobą konieczności dokonywania zmian w polskim ustawodawstwie wewnętrznym. Wymogiem niezbędnym, zgodnie z art. 19 ust. 1 Porozumienia, jest jedynie zawarcie, przez obie Strony, Porozumienia Administracyjnego (wykonawczego) w sprawie stosowania Porozumienia (głównego). Dlatego też, Porozumienie Administracyjne, wraz z Porozumieniem głównym, zostało podpisane w Quebecu, dnia 3 czerwca 2015 r.

POROZUMIENIE

O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

MIĘDZY

RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

A

RZĄDEM QUEBECU

RZĄD RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

I

RZĄD QUEBECU

zwane dalej „Stronami”;

KIEROWANE wolą zapewnienia koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;

USTALIŁY, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 1

DEFINICJE

1. Dla celów niniejszego Porozumienia poniższe terminy i wyrażenia oznaczają:

- a) „ustawodawstwo” - ustawy, rozporządzenia i inne przepisy wykonawcze Rzeczypospolitej Polskiej lub Quebecu, dotyczące zakresu przedmiotowego, o którym mowa w artykule 2 niniejszego Porozumienia,
- b) „władza właściwa” - ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego Rzeczypospolitej Polskiej lub Ministra Quebecu właściwego do stosowania ustawodawstwa,

c) „instytucja łącznikowa” - instytucję odpowiedzialną za koordynację i wymianę informacji między instytucjami każdej ze Stron w celu stosowania niniejszego Porozumienia;

d) „instytucja właściwa” - instytucję odpowiedzialną za stosowanie ustawodawstwa,

e) „okres ubezpieczenia”:

i) w Rzeczypospolitej Polskiej: okres uwzględniany przy ustalaniu prawa do świadczeń zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, który obejmuje okresy składkowe, okresy równorzędne oraz okresy nieskładkowe,

ii) w Quebecu: każdy rok, za który zostały opłacone składki lub została wypłacona renta inwalidzka na mocy ustawy o systemie emerytalno-rentowym Quebecu lub każdy inny rok uznany za równorzędny,

f) „świadczenie” - świadczenie pieniężne przewidziane przez ustawodawstwo każdej ze Stron, łącznie ze wszystkimi dodatkami i podwyżkami tego świadczenia pieniężnego,

g) „terytorium” - terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium Quebecu,

h) „obywatel”:

i) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej - osoba posiadająca obywatelstwo polskie,

ii) w odniesieniu do Quebecu - osoba posiadająca obywatelstwo kanadyjskie, która podlega lub podlegała ustawodawstwu, o którym mowa w artykule 2 ustęp 1 litera b niniejszego Porozumienia.

2. Wszelkie określenia, które nie zostały zdefiniowane w niniejszym Porozumieniu mają znaczenie nadane im przez ustawodawstwo stosowane przez każdą ze Stron.

ARTYKUŁ 2

ZAKRES PRZEDMIOTOWY

1. Niniejsze Porozumienie stosuje się:

a) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej do ustawodawstwa dotyczącego następujących świadczeń z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników:

- i) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
- ii) jednorazowych odszkodowań oraz rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- iii) zasiłków pogrzebowych;

b) w odniesieniu do Quebecu do ustawodawstwa dotyczącego:

- i) Planu Emerytalno-Rentowego Quebecu,
- ii) wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

2. Niniejsze Porozumienie stosuje się także do ustaw, rozporządzeń i innych przepisów wykonawczych, które zmieniają, uzupełniają, kodyfikują lub zastępują ustawodawstwo.

3. Niniejsze Porozumienie ma także zastosowanie do ustaw i przepisów wykonawczych, które rozszerzają ustawodawstwo o nowe kategorie świadczeniobiorców lub o nowe świadczenia, chyba że Strona ta zgłosi drugiej Stronie zastrzeżenie, nie później niż w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie tych ustaw lub przepisów wykonawczych.

4. Niniejsze Porozumienie nie ma zastosowania do ustaw i przepisów wykonawczych dotyczących nowego działu zabezpieczenia społecznego, jeżeli do niniejszego Porozumienia nie zostaną wniesione odpowiednie zmiany.

ARTYKUŁ 3

ZAKRES PODMIOTOWY

Niniejsze Porozumienie stosuje się do każdej osoby, która podlega lub podlegała ustawodawstwu jednej lub każdej ze Stron oraz do innych osób, których prawa pochodzą od praw takiej osoby.

ARTYKUŁ 4

RÓWNE TRAKTOWANIE

Jeżeli niniejsze Porozumienie nie stanowi inaczej, osoby, o których mowa w artykule 3 niniejszego Porozumienia, podlegają zobowiązaniom ustawodawstwa drugiej Strony i są uprawnione do świadczeń przewidzianych przez to ustawodawstwo na tych samych warunkach, jak obywatele tej drugiej Strony.

ARTYKUŁ 5

EKSPORT ŚWIADCZEŃ

1. Jeżeli niniejsze Porozumienie nie stanowi inaczej, świadczenia nabyte zgodnie z ustawodawstwem Strony lub świadczenia nabyte na mocy niniejszego Porozumienia, nie podlegają zmniejszeniu, zmianie, zawieszeniu lub wstrzymaniu wyłącznie z uwagi na fakt, że świadczeniobiorca ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Strony.
2. W odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej ustępu 1 nie stosuje się do świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie lub w drodze wyjątku.
3. Świadczenia przysługujące od jednej ze Stron nabyte na mocy niniejszego Porozumienia są wypłacane świadczeniobiorcy, który ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa trzeciego, na tych samych warunkach, jak własnym obywatelom, zamieszkałym na terytorium państwa trzeciego.

TYTUŁ II

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE USTAWODAWSTWA WŁAŚCIWEGO

ARTYKUŁ 6

ZASADY OGÓLNE

Z zastrzeżeniem artykułów od 7 do 9 niniejszego Porozumienia:

- a) pracownik wykonujący pracę na terytorium jednej ze Stron podlega, w odniesieniu do tej pracy, ustawodawstwu tej Strony,
- b) osoba pracująca na własny rachunek, która ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej ze Stron i która pracuje na własny rachunek na terytorium drugiej Strony lub na terytoriach obydwu Stron podlega, w odniesieniu do tej pracy, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony.

ARTYKUŁ 7

DELEGOWANIE

Pracownik, który podlega ustawodawstwu jednej Strony, który jest oddelegowany przez swego pracodawcę na terytorium drugiej Strony w celu wykonywania pracy na rzecz tego pracodawcy podlega, w odniesieniu do tej pracy, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony, jak gdyby praca ta była wykonywana na jej terytorium. Bez zgody władz właściwych obu stron lub instytucji przez nie upoważnionych, okres delegowania nie może przekraczać 60 miesięcy.

ARTYKUŁ 8

ZATRUDNIENIE W ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ

1. Niezależnie od postanowień niniejszego Porozumienia, nadal zastosowanie mają postanowienia dotyczące zabezpieczenia społecznego Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia

1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 roku.

2. Osoba zatrudniona w administracji państwowej jednej Strony i delegowana do pracy na terytorium drugiej Strony podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony.

3. Z zastrzeżeniem postanowień przewidzianych w ustępach 1 i 2, osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium jednej Strony i tam zatrudniona w administracji państwowej na rzecz drugiej Strony, podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu pierwszej Strony.

ARTYKUŁ 9

WYJĄTKI

Władze właściwe Stron lub instytucje przez nie upoważnione mogą, za obopólną zgodą, zmienić stosowanie postanowień przewidzianych w artykułach 6, 7 i 8 ustęp 2 i 3 niniejszego Porozumienia, w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby czy kategorii osób.

TYTUŁ III

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ

ROZDZIAŁ 1

SUMOWANIE

ARTYKUŁ 10

OKRESY UBEZPIECZENIA ZGODNIE Z USTAWODAWSTWEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I QUEBECU

Jeżeli ustawodawstwo jednej Strony uzależnia nabycie prawa do świadczeń od zgromadzenia przez osobę określonych okresów ubezpieczenia, instytucja właściwa tej Strony uwzględnia, jeżeli jest to konieczne, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony, tak jakby zostały

przebyte zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, pod warunkiem że okresy te się nie pokrywają.

ARTYKUŁ 11

OKRESY UBEZPIECZENIA KRÓTSZE NIŻ JEDEN ROK

1. Jeżeli łączne okresy ubezpieczenia, zgromadzone przez osobę zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron, są krótsze niż jeden rok oraz jeżeli, biorąc pod uwagę wyłącznie te okresy, nie powstaje żadne prawo do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem tej Strony, instytucja właściwa tej Strony nie jest zobowiązana, na mocy niniejszego Porozumienia, do wypłacenia tej osobie świadczenia w odniesieniu do tych okresów.
2. Niezależnie od postanowień ustępu 1, takie okresy ubezpieczenia są uwzględniane przez instytucję właściwą drugiej Strony w celu ustalenia prawa do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem tej Strony przez zastosowanie postanowień tego rozdziału.

ARTYKUŁ 12

OKRESY UBEZPIECZENIA ZGODNIE Z USTAWODAWSTWEM PAŃSTWA TRZECIEGO

Jeżeli, po uwzględnieniu okresów ubezpieczenia, o których mowa w artykule 10 niniejszego Porozumienia, osoba nie nabywa prawa do świadczenia, instytucja właściwa uwzględnia również okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem państwa trzeciego, z którym obie Strony są związane instrumentami zabezpieczenia społecznego przewidującymi sumowanie okresów.

ROZDZIAŁ 2

ŚWIADCZENIA PRZYŚLUGUJĄCE ZGODNIE Z USTAWODAWSTWEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ARTYKUŁ 13

EMERYTURY, RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY I RENTY RODZINNE

1. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej istnieje prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej, emerytura, renta z tytułu niezdolności do pracy lub renta rodzinna są ustalane wyłącznie zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że wysokość emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej obliczonej zgodnie z zasadą określoną w ustępie 2, jest korzystniejsza.

2. Jeżeli prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej powstaje wyłącznie przez zastosowanie postanowień dotyczących sumowania określonych w artykułach od 10 do 12 niniejszego Porozumienia, instytucja właściwa Rzeczypospolitej Polskiej:

a) oblicza teoretyczną kwotę świadczenia, które zostałyby wypłacone, gdyby przyjąć, że zsumowane okresy ubezpieczenia zostały zgromadzone zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje,

b) na podstawie kwoty teoretycznej, obliczonej zgodnie z punktem a), ustala rzeczywistą kwotę świadczenia przez zastosowanie proporcji długości okresów ubezpieczenia zgromadzonych zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, do sumy wszystkich okresów ubezpieczenia zgromadzonych zgodnie z ustawodawstwem każdej ze Stron i, jeżeli to konieczne, z ustawodawstwem państwa trzeciego.

3. Dla celów ustalenia podstawy wymiaru świadczenia są uwzględniane wyłącznie zarobki uzyskane zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem.

4. W przypadku, gdy ustawodawstwo Rzeczypospolitej Polskiej uzależnia powstanie prawa do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej od podlegania przez osobę ubezpieczeniu w chwili wystąpienia zdarzenia rodzącego skutki prawne, wymóg ten jest uznawany za spełniony

dla celów ustalenia prawa, jeżeli osoba podlegała ubezpieczeniu zgodnie z ustawodawstwem Quebecu.

5. Dla celów ustalenia prawa do emerytury zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej oraz stosując artykuł 10 niniejszego Porozumienia:

a) rok kalendarzowy, który jest okresem ubezpieczenia zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Quebecu, jest uważany za 12 miesięcy, które są uznawane zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej;

b) miesiąc, który jest okresem uznawanym zgodnie z Ustawą Zabezpieczenia Emerytalnego Kanady, która ma zastosowanie na terytorium Quebecu oraz niebędący częścią okresu ubezpieczenia uznawanego zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Quebecu, jest uważany za miesiąc, który jest uznawany zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Dla celów ustalenia prawa do świadczenia innego niż emerytura zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej oraz stosując artykuł 10 niniejszego Porozumienia, rok kalendarzowy, który jest okresem ubezpieczenia zgodnie z Planem Emerytalno-Rentowym Quebecu jest uważany za 12 miesięcy, które są uznawane zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej.

ROZDZIAŁ 3

ŚWIADCZENIA PRZYŚLUGUJĄCE ZGODNIE Z USTAWODAWSTWEM QUEBECU

ARTYKUŁ 14

ŚWIADCZENIA EMERYTALNE, INWALIDZKIE I RODZINNE

1. Jeżeli osoba, która podlegała ustawodawstwu jednej i drugiej Strony spełnia warunki wymagane do nabycia prawa do świadczenia lub do świadczeń dla osób na jej utrzymaniu, osób pozostałych przy życiu, albo osób uprawnionych, zgodnie z ustawodawstwem Quebecu bez stosowania sumowania wymienionego w artykułach od 10 do 12 niniejszego Porozumienia, instytucja właściwa Quebecu ustala wysokość świadczenia zgodnie z postanowieniami ustawodawstwa, które stosuje.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ustępie 1, nie spełnia warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia bez stosowania sumowania, instytucja właściwa Quebecu postępuje w następujący sposób:

a) uznaje jeden rok składkowy, jeżeli instytucja właściwa Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzi co najmniej trzymiesięczny okres ubezpieczenia przebyty w roku kalendarzowym zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że ten rok zalicza się do okresu składkowego określonego w ustawodawstwie Quebecu;

b) sumuje, zgodnie z artykułami od 10 do 12 niniejszego Porozumienia, uznane lata składkowe, o których mowa w punkcie a) i okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem Quebecu.

3. Jeżeli prawo do świadczenia zostaje nabyte na podstawie sumowania zgodnie z ustępem 2, instytucja właściwa Quebecu ustala wysokość należnego świadczenia dodając kwoty obliczone zgodnie z poniższymi punktami a) i b):

a) kwota części świadczenia zależna od dochodów jest obliczana według postanowień ustawodawstwa Quebecu;

b) kwota składnika świadczenia o jednolitej stawce należnego według postanowień niniejszego Porozumienia jest ustalana przez pomnożenie:

kwoty składnika świadczenia o jednolitej stawce, określonego zgodnie z ustawodawstwem dotyczącym Planu Emerytalno-Rentowego Quebecu

przez

ułamek, który wyraża stosunek przebytych okresów składkowych w Planie Emerytalno-Rentowym Quebecu do okresu składkowego określonego w ustawodawstwie dotyczącym tego Systemu.

ROZDZIAŁ 4

ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH

ARTYKUŁ 15

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ

1. Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy ustala się zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w chwili zaistnienia wypadku przy pracy.

2. Prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej ustala się zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w chwili gdy osoba była narażona na ryzyko powodujące daną chorobę. W przypadku narażenia na to samo ryzyko na podstawie ustawodawstwa jednej i drugiej Strony, ustawodawstwem, które stosuje się jest ustawodawstwo tej Strony, na której terytorium dana osoba ma miejsce zamieszkania w dniu złożenia wniosku o świadczenie.

ARTYKUŁ 16

CHOROBY ZAWODOWE

1. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron, jest uzależnione od stwierdzenia tej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Strony, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Strony.

2. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron, jest uzależnione od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała, przez określony czas, właściwa instytucja tej Strony uwzględni także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony.

ARTYKUŁ 17

POGŁĘBIENIE SIĘ CHOROBY ZAWODOWEJ

1. Jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Strony, instytucja właściwa tej Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej nawet, jeżeli nastąpiło to w chwili, gdy osoba podlegała ustawodawstwu drugiej Strony, jeżeli nie wykonywała tam pracy narażającej na pogłębienie tej choroby.

2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Strony, podczas wykonywania pracy, która może pogłębić tę chorobę zawodową, na terytorium drugiej Strony:

a) instytucja właściwa pierwszej Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie, zgodnie ze swym ustawodawstwem, nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej,

b) instytucja właściwa drugiej Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 5

ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU ŚMIERCI

ARTYKUŁ 18

ZASIŁEK POGRZEBOWY I ŚWIADCZENIE Z TYTUŁU ŚMIERCI

1. Prawo do zasiłku pogrzebowego i świadczenia z tytułu śmierci jest ustalane przez instytucję właściwą, zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez każdą ze Stron.

2. Jeżeli ustawodawstwo Strony uzależnia nabycie prawa do świadczeń, o których mowa w ustępie 1, od zgromadzenia określonych okresów ubezpieczenia, instytucja właściwa stosuje postanowienia artykułu 10 niniejszego Porozumienia.

3. W odniesieniu do Quebecu, świadczenie z tytułu śmierci, jest obliczane przez zastosowanie artykułu 14 niniejszego Porozumienia.

TYTUŁ IV

POSTANOWIENIA ADMINISTRACYJNE I RÓŻNE

ARTYKUŁ 19

POROZUMIENIE ADMINISTRACYJNE

1. Władze właściwe zawrą porozumienie administracyjne, które ustanowi środki konieczne do stosowania niniejszego Porozumienia.

2. W porozumieniu administracyjnym zostaną wyznaczone instytucje łącznikowe i instytucje właściwe.

ARTYKUŁ 20

WYMIANA INFORMACJI I WZAJEMNA POMOC ADMINISTRACYJNA

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe odpowiedzialne za stosowanie niniejszego Porozumienia:

a) przekazują sobie, w zakresie dozwolonym przez ustawodawstwo, które stosują, wszelkie informacje konieczne do stosowania tego ustawodawstwa;

b) udzielają sobie pomocy w celu ustalenia prawa lub wysokości świadczenia należnego na mocy niniejszego Porozumienia lub zgodnie z ustawodawstwem, do którego stosuje się niniejsze Porozumienie, tak jakby stosowały własne ustawodawstwo;

c) przekazują sobie, niezwłocznie, wszelkie informacje o podjętych przez nie środkach w związku ze stosowaniem niniejszego Porozumienia lub o zmianach w ich ustawodawstwie, jeżeli te zmiany mają wpływ na stosowanie niniejszego Porozumienia.

2. Pomoc, o której mowa w ustępie 1 punkt b), jest udzielana bezpłatnie, z zastrzeżeniem wszelkich postanowień odnośnie zwrotu pewnych rodzajów wydatków ujętych w porozumieniu administracyjnym zawartym zgodnie z artykułem 19 niniejszego Porozumienia.

ARTYKUŁ 21

BADANIA LEKARSKIE

1. Instytucja właściwa Strony, na wniosek instytucji właściwej drugiej Strony, przekazuje jej, w zakresie dozwolonym zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, dostępne badania lekarskie i dokumentację medyczną wnioskodawcy lub świadczeniobiorcy.

2. Jeżeli instytucja właściwa Strony wymaga, aby wnioskodawca lub świadczeniobiorca, mający miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Strony, został poddany badaniu lekarskiemu, instytucja właściwa tej drugiej Strony, na wniosek instytucji właściwej pierwszej Strony, podejmie niezbędne działania, w celu przeprowadzenia takiego badania, na koszt instytucji właściwej, która wnosi o badanie lekarskie.

3. Badania lekarskie i dokumentacja medyczna, o których mowa w ustępie 1, nie mogą być odrzucone jedynie z tego powodu, że sporządzono je na terytorium drugiej Strony.

ARTYKUŁ 22

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

1. Dla celów stosowania niniejszego artykułu, wyrażenie „przepisy prawne” oznacza przepisy dotyczące ochrony danych osobowych w prawie wewnętrznym każdej ze Stron.

2. Wszelkie informacje umożliwiające identyfikację osoby fizycznej stanowią dane osobowe. Dane osobowe podlegają ochronie przez przepisy prawne.

3. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe każdej ze Stron mogą przekazać sobie wszelkie dane osobowe niezbędne do stosowania niniejszego Porozumienia.

4. Dane osobowe przekazane władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej ze Stron, w ramach stosowania niniejszego Porozumienia, mogą być wykorzystywane tylko w celu stosowania niniejszego Porozumienia.

5. Strona może jednak wykorzystać takie dane do innych celów za zgodą osoby zainteresowanej, albo bez jej zgody, wyłącznie w następujących przypadkach:

a) w przypadku wykorzystania danych, mającego bezpośredni i istotny związek z celami, dla których dane zgromadzono, lub;

b) w przypadku, gdy wykorzystanie danych w sposób oczywisty działa na korzyść osoby zainteresowanej, lub;

c) w przypadku gdy wykorzystanie tych danych jest niezbędne dla stosowania ustawy w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Québecu.

6. Dane osobowe przekazane, w związku ze stosowaniem niniejszego Porozumienia, władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej ze Stron mogą zostać przekazane innej instytucji tej Strony tylko dla stosowania niniejszego Porozumienia.

7. Strona może jednak przekazać takie dane za zgodą osoby zainteresowanej, albo bez jej zgody, wyłącznie w następujących przypadkach:

a) dane są niezbędne do wykonywania uprawnień instytucji jednej ze Stron, lub;

b) przekazanie danych w sposób oczywisty działa na korzyść osoby zainteresowanej, lub;

c) przekazanie danych jest niezbędne dla stosowania ustawy w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Québecu.

8. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej ze Stron gwarantują w trakcie przekazywania danych, o których mowa w ustępie 3, stosowanie środków zapewniających ochronę tych danych.

9. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Strony, której przekazano dane, o których mowa w ustępie 3, chroni je przed nieuprawnionym dostępem, zmianami i przekazywaniem.

10. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Strony, której przekazano dane osobowe, o których mowa w ustępie 3, podejmuje niezbędne środki, aby dane te były aktualne, pełne i dokładne dla realizacji celów, dla których je zgromadzono. W miarę potrzeby, dane te są korygowane, a dane zgromadzone lub przechowywane w sposób nieuprawniony w świetle stosowanych przepisów prawnych są niszczone. Na wniosek niszczone są również dane, których przekazanie jest zabronione na mocy przepisów prawnych Strony, która je przekazała.

11. Z zastrzeżeniem przepisów prawnych Strony, dane uzyskane przez Stronę w związku ze stosowaniem niniejszego Porozumienia, zostają zniszczone po osiągnięciu celów, dla których je zgromadzono lub wykorzystano. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej ze Stron stosują bezpieczne środki umożliwiające całkowite zniszczenie danych i zapewniają ochronę danych osobowych przeznaczonych do zniszczenia.

12. Na wniosek zgłoszony władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej Strony, osoba zainteresowana ma prawo zostać poinformowana o przekazaniu danych osobowych, o których mowa w ustępie 3, i ich wykorzystaniu do celów innych niż stosowanie niniejszego Porozumienia. Osoba zainteresowana może również uzyskać dostęp do danych osobowych jej dotyczących i dokonać ich korekty, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych przez przepisy prawne Strony, na której terytorium znajdują się te dane.

13. Władze właściwe Stron lub instytucje przez nie upoważnione informują się wzajemnie o wszelkich zmianach w przepisach prawnych dotyczących ochrony danych osobowych, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie niniejszego Porozumienia.

ARTYKUŁ 23

ZWOLNIENIE Z OPŁAT LUB ICH ZMNIEJSZENIE

1. Zwolnienie z opłat lub ich zmniejszenie, przewidziane w ustawodawstwie Strony w związku z wydaniem zaświadczenia lub dokumentu, którego złożenie jest wymagane dla stosowania tego ustawodawstwa, obejmuje także zaświadczenia lub dokumenty, których złożenie wymagane jest dla stosowania ustawodawstwa drugiej Strony.

2. Każdy dokument, którego złożenie jest wymagane dla stosowania niniejszego Porozumienia, jest zwolniony z konieczności uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne lub konsularne.

ARTYKUŁ 24

JĘZYK KOMUNIKACJI

1. Dla celów stosowania niniejszego Porozumienia władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Stron mogą kontaktować się bezpośrednio w języku urzędowym każdej ze Stron.

2. Każdy wniosek złożony władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej Strony w związku ze stosowaniem niniejszego Porozumienia zostanie rozpatrzony, nawet jeżeli zostanie sporządzony w języku urzędowym drugiej Strony.

ARTYKUŁ 25

SKŁADANIE WNIOSKÓW, ZAWIADOMIEŃ I ODWOŁAŃ

1. Wnioski, zawiadomienia i odwołania dotyczące prawa do świadczenia lub jego wysokości zgodnie z ustawodawstwem Strony, które powinny być złożone w określonym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej tej Strony i zostały złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Strony, są rozpatrywane, jak gdyby zostały złożone władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej pierwszej Strony. Data złożenia wniosków, zawiadomień i odwołań władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Strony jest uznawana za datę ich złożenia władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej pierwszej Strony.

2. Wniosek o świadczenie zgodnie z ustawodawstwem jednej ze Stron, złożony po dacie wejścia w życie niniejszego Porozumienia, jest uznawany za wniosek o odpowiednie świadczenie zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony, jeżeli w chwili składania wniosku wnioskodawca:

- a) wystąpi o uznanie wniosku za wniosek o świadczenie zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony lub
- b) przedstawi informacje wskazujące na fakt, że okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony.

3. Postanowienia ustępu 2 nie mają zastosowania, gdy wnioskodawca występuje o odroczenie jego prawa do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem drugiej Strony.

4. W każdym przypadku, do którego ma zastosowanie ustęp 1 lub 2, władza właściwa, instytucja łącznikowa lub instytucja właściwa, której złożono wniosek, zawiadomienie lub odwołanie, niezwłocznie przekazuje taki dokument władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Strony.

ARTYKUŁ 26

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ

1. Instytucje właściwe Rzeczypospolitej Polskiej wypłacają świadczenia na mocy postanowień niniejszego Porozumienia osobom uprawnionym zamieszkałym w Quebecu w dolarach kanadyjskich lub innej walucie swobodnie wymiennej, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 5 ustęp 3 niniejszego Porozumienia.

2. Instytucja właściwa Quebecu wypłaca świadczenia na mocy niniejszego Porozumienia w dolarach kanadyjskich lub innej walucie swobodnie wymiennej.

3. Instytucje właściwe wypłacają świadczenia zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia bezpośrednio osobom uprawnionym bez odliczeń na swoje wydatki administracyjne.

ARTYKUŁ 27

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Władze właściwe rozstrzygają wszelkie spory powstałe w związku z interpretacją lub stosowaniem niniejszego Porozumienia.

TYTUŁ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

ARTYKUŁ 28

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

1. Każdy okres ubezpieczenia przebyty przed dniem wejścia w życie niniejszego Porozumienia jest uwzględniany dla celów ustalenia prawa do świadczenia zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia oraz wysokości tego świadczenia.

2. Żadne z postanowień niniejszego Porozumienia nie powoduje przyznania prawa do świadczenia za okres przed dniem wejścia w życie niniejszego Porozumienia.

3. Z zastrzeżeniem ustępu 2, świadczenie, inne niż płatność jednorazowa, przysługuje na mocy niniejszego Porozumienia w odniesieniu do zdarzeń, które nastąpiły przed dniem wejścia w życie niniejszego Porozumienia.

4. Świadczenie przyznane przed dniem wejścia w życie niniejszego Porozumienia może zostać, na wniosek osoby zainteresowanej, ponownie ustalone zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia, pod warunkiem że kwota ponownie ustalonego świadczenia nie będzie niższa od kwoty świadczenia przyznanego przed dniem wejścia w życie niniejszego Porozumienia.

5. W odniesieniu do Quebecu, w celu zastosowania artykułów od 15 do 17 niniejszego Porozumienia, każdy okres aktywności z narażeniem na ryzyko, przebyty zgodnie z ustawodawstwem Strony przed dniem wejścia w życie niniejszego Porozumienia jest uwzględniany w celu ustalenia prawa do świadczeń.

6. W celu zastosowania artykułu 7 niniejszego Porozumienia, osobę uznaje się za oddelegowaną od dnia wejścia w życie niniejszego Porozumienia.

ARTYKUŁ 29

OBOWIĄZYWANIE I WYPOWIEDZENIE

1. Niniejsze Porozumienie zostaje zawarte na czas nieokreślony. Porozumienie może zostać wypowiedziane w każdym czasie przez każdą ze Stron, w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do drugiej Strony. Wypowiedzenie nabierze mocy po 12 miesiącach od daty notyfikacji.

2. W przypadku wypowiedzenia niniejszego Porozumienia wszelkie prawa nabyte zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia zostają zachowane. Władze właściwe uzgodnią sposób uregulowania wszelkich praw będących w trakcie nabywania na mocy tych postanowień.

ARTYKUŁ 30

WEJŚCIE W ŻYCIE

Niniejsze Porozumienie wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po dniu otrzymania ostatniej z not, którymi Strony poinformują się o spełnieniu wymogów prawnych dla wejścia w życie niniejszego Porozumienia.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni przez swoje Rządy, podpisali niniejsze Porozumienie.

SPORZĄDZONO w dwóch egzemplarzach, w Quebecu, dnia 3 czerwca 2015 roku, każdy w językach polskim i francuskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

**Z UPOWAŻNIENIA RZĄDU
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**

**Z UPOWAŻNIENIA RZĄDU
QUEBECU**

Maciej Buerdy

[Signature]

ENTENTE

EN MATIÈRE DE SÉCURITÉ SOCIALE

ENTRE

LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

ET

LE GOUVERNEMENT DU QUÉBEC

LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

ET

LE GOUVERNEMENT DU QUÉBEC

Ci-après appelés « les Parties »;

DÉSIREUX d'assurer la coordination de leurs systèmes de sécurité sociale;

SONT CONVENUS DE CE QUI SUIT :

TITRE I

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

ARTICLE PREMIER

DEFINITIONS

1. Aux fins de la présente entente, les termes et expressions suivants signifient :

- a) « législation » : les lois, les règlements et les autres mesures d'application de la République de Pologne ou du Québec relatifs au champ d'application matériel visé à l'article 2 de la présente entente;
- b) « autorité compétente » : le ministre chargé des affaires relatives à la sécurité sociale pour la République de Pologne ou le ministre du Québec chargé de l'application de la législation;
- c) « organisme de liaison » : institution chargée de la coordination et de l'échange d'informations entre les institutions de chacune des Parties aux fins de l'application de la présente entente;

d) « institution compétente » : institution chargée de l'application de la législation;

e) « période d'assurance » :

i) pour la République de Pologne : une période prise en compte pour déterminer le droit aux prestations conformément à la législation de la République de Pologne, laquelle comprend des périodes de cotisation, des périodes équivalentes et des périodes de non-cotisation;

ii) pour le Québec : toute année pour laquelle des cotisations ont été versées ou une rente d'invalidité a été payée en vertu de la Loi sur le Régime de rentes du Québec ou toute autre année considérée comme équivalente;

f) « prestation » : toute prestation en espèces prévue par la législation de chacune des Parties, y compris tout complément ou toute majoration d'une telle prestation en espèces;

g) « territoire » : le territoire de la République de Pologne ou le territoire du Québec;

h) « ressortissant » :

i) pour la République de Pologne : toute personne possédant la citoyenneté polonaise;

ii) pour le Québec : une personne de citoyenneté canadienne qui est ou a été soumise à la législation visée au sous-paragraphe b) du paragraphe 1 de l'article 2 de la présente entente.

2. Toute expression non définie dans la présente entente a le sens qui lui est donné dans la législation applicable de chacune des Parties.

ARTICLE 2

CHAMP D'APPLICATION MATERIEL

1. La présente entente s'applique:

a) en ce qui concerne la République de Pologne, à la législation relative aux prestations suivantes de l'assurance sociale et de l'assurance sociale des agriculteurs :

i) pensions de vieillesse, d'invalidité au travail et de survivant;

- ii) indemnités forfaitaires et pensions accordées au titre d'accidents de travail et de maladies professionnelles;
 - iii) indemnités funéraires;
 - b) en ce qui concerne le Québec, à la législation relative :
 - i) au Régime de rentes du Québec;
 - ii) aux accidents du travail et aux maladies professionnelles.
2. La présente entente s'applique aussi à tout acte législatif, réglementaire et les autres mesures d'application qui modifient, complètent, codifient ou remplacent la législation.
3. La présente entente s'applique également à tout acte législatif ou réglementaire qui étend la législation à de nouvelles catégories de bénéficiaires ou à de nouvelles prestations, à moins que la Partie concernée ne notifie à l'autre Partie une réserve au plus tard trois mois à compter de l'entrée en vigueur de ces actes législatifs ou réglementaires.
4. La présente entente ne s'applique pas à un acte législatif ou réglementaire couvrant une branche nouvelle de la sécurité sociale à moins que la présente entente ne soit modifiée à cet effet.

ARTICLE 3

CHAMP D'APPLICATION PERSONNEL

La présente entente s'applique à toute personne qui est ou a été soumise à la législation de l'une ou des deux Parties, ainsi qu'à d'autres personnes dont les droits proviennent de ceux d'une telle personne.

ARTICLE 4

ÉGALITE DE TRAITEMENT

Sauf dispositions contraires prévues par la présente entente, toute personne visée à l'article 3 de la présente entente est soumise aux obligations de la législation de l'autre Partie et est admise à bénéficier des prestations prévues par cette législation aux mêmes conditions que les ressortissants de cette autre Partie.

ARTICLE 5

EXPORTATION DES PRESTATIONS

1. Sauf dispositions contraires prévues par la présente entente, toute prestation acquise en vertu de la législation d'une Partie ou en vertu de l'application de la présente entente, ne peut être réduite, modifiée, suspendue ou supprimée du seul fait que le bénéficiaire réside sur le territoire de l'autre Partie.
2. En ce qui concerne la République de Pologne, le paragraphe 1 ne s'applique pas aux prestations accordées en vertu d'une procédure particulière ou à titre exceptionnel.
3. Toute prestation payable par une Partie et acquise en vertu de la présente entente est versée au bénéficiaire qui réside sur le territoire d'un État tiers, selon les mêmes conditions que ses propres ressortissants résidant sur le territoire d'un État tiers.

TITRE II

DISPOSITIONS RELATIVES À LA LÉGISLATION APPLICABLE

ARTICLE 6

REGLES GENERALES

Sous réserve des articles 7 à 9 de la présente entente :

- a) tout travailleur qui exerce son travail sur le territoire de l'une des Parties est soumis, en ce qui concerne ce travail, à la législation de cette Partie;
- b) tout travailleur autonome qui réside sur le territoire d'une Partie, et qui travaille à son propre compte sur le territoire de l'autre Partie ou sur les territoires des deux Parties, est soumis, en ce qui concerne ce travail, uniquement à la législation de la première Partie.

ARTICLE 7

DETACHEMENT

Tout travailleur, soumis à la législation d'une Partie et qui est détaché par son employeur sur le territoire de l'autre Partie pour y exercer un travail pour le compte de cet employeur, est soumis, en ce qui concerne ce travail,

uniquement à la législation de la première Partie comme si ce travail s'effectuait sur son territoire. Cette période de détachement ne peut dépasser 60 mois sans le consentement des autorités compétentes des deux Parties ou des institutions autorisées par celles-ci.

ARTICLE 8

EMPLOI AU SERVICE DU GOUVERNEMENT

1. Nonobstant les dispositions de la présente entente, les dispositions relatives à la sécurité sociale de la Convention de Vienne sur les relations diplomatiques du 18 avril 1961 et de la Convention de Vienne sur les relations consulaires du 24 avril 1963 continuent à s'appliquer.
2. Toute personne occupant un emploi au service du gouvernement d'une Partie et affectée à un travail sur le territoire de l'autre Partie est soumise, en ce qui concerne cet emploi, uniquement à la législation de la première Partie.
3. Sous réserve des dispositions prévues aux paragraphes 1 et 2, toute personne résidant sur le territoire d'une Partie et y occupant un emploi au service du gouvernement de l'autre Partie est soumise, en ce qui concerne cet emploi, uniquement à la législation de la première Partie.

ARTICLE 9

EXCEPTIONS

Les autorités compétentes des Parties ou les institutions autorisées par celles-ci peuvent, d'un commun accord, modifier l'application des dispositions prévues aux articles 6, 7 et aux paragraphes 2 et 3 de l'article 8 de la présente entente, en ce qui concerne toute personne ou catégorie de personnes.

TITRE III

DISPOSITIONS CONCERNANT LES PRESTATIONS

CHAPITRE PREMIER

TOTALISATION

ARTICLE 10

PERIODES D'ASSURANCE EN VERTU DE LA LEGISLATION DE LA REPUBLIQUE DE POLOGNE ET DU QUEBEC

Si la législation d'une Partie subordonne l'acquisition du droit aux prestations à l'accomplissement par la personne de périodes d'assurance spécifiques, l'institution compétente de cette Partie totalise, dans la mesure nécessaire, les périodes d'assurance accomplies sous la législation de l'autre Partie, comme s'il s'agissait de périodes accomplies sous la législation qu'elle applique, les périodes qui se superposent étant comptées une seule fois.

ARTICLE 11

PERIODES D'ASSURANCE DE MOINS D'UN AN

1. Si la durée totale des périodes d'assurance accomplies par une personne sous la législation de l'une des Parties n'atteint pas une année, et si ces seules périodes sont insuffisantes pour ouvrir le droit à une prestation en vertu de la législation de cette Partie, l'institution compétente de cette Partie n'est pas tenue, en vertu de la présente entente, d'accorder une prestation à cette personne au titre de ces périodes.
2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les périodes visées sont prises en considération par l'institution compétente de l'autre Partie pour l'ouverture du droit à une prestation en vertu de la législation de cette Partie en application des dispositions du présent chapitre.

ARTICLE 12

PERIODES D'ASSURANCE EN VERTU DE LA LEGISLATION D'UN ÉTAT TIERS

Si une personne n'a pas droit à une prestation en fonction des périodes d'assurance admissibles visées à l'article 10 de la présente entente, l'institution compétente prend également en considération les périodes d'assurance accomplies en vertu de la législation d'un État tiers avec lequel les deux Parties sont liées par des instruments de sécurité sociale prévoyant la totalisation de périodes.

CHAPITRE 2

PRESTATIONS PAYABLES EN VERTU DE LA LÉGISLATION DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

ARTICLE 13

PENSIONS DE VIEILLESSE, D'INAPTITUDE AU TRAVAIL ET DE SURVIVANT

1. S'il y a ouverture du droit à une pension de vieillesse, d'inaptitude au travail ou de survivant en vertu de la législation de la République de Pologne, cette pension de vieillesse, d'inaptitude au travail ou de survivant est calculée exclusivement selon la législation de la République de Pologne, à moins que le montant de la pension de vieillesse, d'inaptitude au travail ou de survivant, calculé selon la méthode décrite au paragraphe 2, soit plus favorable.
2. Si le droit à une pension de vieillesse, d'inaptitude au travail ou de survivant est établi exclusivement par l'application des dispositions de totalisation décrites aux articles 10 à 12 de la présente entente, l'institution compétente de la République de Pologne :

- a) calcule le montant théorique de la prestation qui serait versée si la durée totale des périodes d'assurance avait été accomplie en vertu de la législation qu'elle applique;
 - b) sur la base du montant théorique calculé conformément au sous-paragraphe a), détermine le montant réel de la prestation en appliquant le rapport entre la durée des périodes d'assurance accomplies en vertu de la législation qu'elle applique et la durée totale des périodes d'assurance accomplies en vertu de la législation de chacune des Parties et, si nécessaire, celles en vertu de la législation d'un État tiers.
3. Aux fins du calcul du montant de base de la prestation, seuls les gains réalisés en vertu de la législation de la République de Pologne et les cotisations versées en vertu de cette législation sont pris en compte.
4. Dans le cas où la législation de la République de Pologne pose comme condition à l'ouverture du droit à une pension de vieillesse, d'inaptitude au travail ou de survivant qu'une personne soit assurée à la survenance de l'événement ayant des effets juridiques, cette exigence est réputée satisfaite aux fins de l'établissement du droit si la personne était assurée en vertu de la législation du Québec.
5. Aux fins de déterminer l'ouverture du droit à une pension de vieillesse en vertu de la législation de la République de Pologne et en application de l'article 10 de la présente entente :
- a) une année civile, qui est une période d'assurance en vertu du Régime de rentes du Québec, est considérée comme 12 mois admissibles en vertu de la législation de la République de Pologne;
 - b) un mois, qui est une période admissible en vertu de la Loi sur la sécurité de la vieillesse du Canada qui s'applique sur le territoire du Québec et qui ne fait pas partie d'une période d'assurance en vertu du Régime de rentes du Québec, est considéré comme un mois admissible en vertu de la législation de la République de Pologne.
6. Aux fins de déterminer l'ouverture du droit à une prestation autre que la pension de vieillesse en vertu de la législation de la République de Pologne et en application de l'article 10 de la présente entente, une année civile, qui est une période d'assurance en vertu du Régime de rentes du Québec, est considérée comme 12 mois admissibles en vertu de la législation de la République de Pologne.

CHAPITRE 3

PRESTATIONS PAYABLES EN VERTU DE LA LÉGISLATION DU QUÉBEC

ARTICLE 14

PRESTATIONS DE RETRAITE, D'INVALIDITE ET DE SURVIVANTS

1. Si une personne qui a été soumise à la législation de l'une et l'autre des Parties satisfait aux conditions requises pour ouvrir le droit, pour elle-même ou pour les personnes à sa charge, ses survivants ou ses ayants droit, à une prestation en vertu de la législation du Québec sans avoir recours à la totalisation prévue aux articles 10 à 12 de la présente entente, l'institution compétente du Québec détermine le montant de la prestation selon les dispositions de la législation qu'elle applique.

2. Si la personne visée au paragraphe 1 ne satisfait pas aux conditions requises pour ouvrir le droit à une prestation sans avoir recours à la totalisation, l'institution compétente du Québec procède de la façon suivante :

a) elle reconnaît une année de cotisation lorsque l'institution compétente de la République de Pologne atteste qu'une période d'assurance d'au moins trois mois dans une année civile, a été créditée en vertu de la législation de la République de Pologne, pourvu que cette année soit comprise dans la période cotisable définie dans la législation du Québec;

b) elle totalise, conformément aux articles 10 à 12 de la présente entente, les années de cotisation reconnues en vertu du sous-paragraphe a) et les périodes d'assurance accomplies selon la législation du Québec.

3. Lorsque le droit à une prestation est acquis en vertu de la totalisation prévue au paragraphe 2, l'institution compétente du Québec détermine le montant de la prestation payable en additionnant les montants calculés conformément aux sous-paragraphe a) et b) ci-dessous :

a) le montant de la partie de la prestation reliée aux gains est calculé selon les dispositions de la législation du Québec;

b) le montant de la composante à taux uniforme de la prestation payable selon les dispositions de la présente entente est déterminé en multipliant :

le montant de la composante à taux uniforme déterminé selon la législation relative au Régime de rentes du Québec

par

la fraction qui exprime le rapport entre les périodes de cotisation au Régime de rentes du Québec et la période cotisable définie dans la législation concernant ce régime.

CHAPITRE 4

PRESTATIONS EN CAS D'ACCIDENTS DU TRAVAIL OU DE MALADIES PROFESSIONNELLES

ARTICLE 15

OUVERTURE DU DROIT AUX PRESTATIONS

1. L'ouverture du droit aux prestations pour accident du travail est déterminée conformément à la législation qui s'applique au moment où est survenu l'accident du travail.
2. L'ouverture du droit aux prestations pour maladie professionnelle est déterminée conformément à la législation qui s'appliquait au moment où la personne a été exposée au risque causant cette maladie. En cas d'exposition au même risque sous la législation de l'une et de l'autre Partie, la législation qui s'applique est celle de la Partie sur le territoire de laquelle la personne réside au moment de présenter sa demande.

ARTICLE 16

MALADIES PROFESSIONNELLES

1. Lorsque la législation de l'une des Parties pose comme condition à l'ouverture du droit à une prestation au titre d'une maladie professionnelle que cette maladie ait d'abord été diagnostiquée sur le territoire de cette Partie, cette condition est considérée comme remplie si elle est d'abord diagnostiquée sur le territoire de l'autre Partie.
2. Lorsque la législation de l'une des Parties pose comme condition à l'ouverture du droit à une prestation au titre d'une maladie professionnelle une durée spécifique d'exercice du travail ayant entraîné cette maladie, l'institution compétente de cette Partie reconnaît aussi l'exercice du même type de travail en vertu de la législation de l'autre Partie.

ARTICLE 17

AGGRAVATION D'UNE MALADIE PROFESSIONNELLE

1. Lorsque le droit à la prestation pour maladie professionnelle a été ouvert conformément à la législation d'une première Partie, l'institution compétente de cette Partie est responsable du versement de la prestation reliée à l'aggravation de cette maladie professionnelle, même si l'aggravation a eu lieu au moment où la personne était soumise à la législation de la seconde Partie, dans la mesure où elle n'y a pas exercé un travail susceptible d'aggraver cette maladie.

2. En cas d'aggravation d'une maladie professionnelle indemnisée en vertu de la législation d'une première Partie alors que la personne exerce un travail susceptible d'aggraver cette maladie sur le territoire de la seconde Partie :

a) l'institution compétente de la première Partie conserve à sa charge la prestation due en vertu de sa propre législation comme si la maladie ne s'était pas aggravée;

b) l'institution compétente de la seconde Partie à la législation de laquelle la personne était soumise pendant l'exercice du travail susceptible d'aggraver la maladie professionnelle prend à sa charge la prestation qui équivaut à la différence entre le montant de la prestation due après l'aggravation de la maladie et le montant de la prestation qui aurait été due avant l'aggravation, en vertu de la législation qu'elle applique.

CHAPITRE 5

PRESTATION DE DÉCÈS

ARTICLE 18

INDEMNITE FUNERAIRE ET PRESTATION DE DECES

1. Le droit à l'indemnité funéraire et à la prestation de décès est établi par l'institution compétente conformément à la législation appliquée par chacune des Parties.

2. Si la législation d'une Partie subordonne l'ouverture du droit aux prestations visées au paragraphe 1 à l'accomplissement de périodes

d'assurance spécifiques, l'institution compétente applique les dispositions de l'article 10 de la présente entente.

3. En ce qui concerne le Québec, la prestation de décès est calculée en application de l'article 14 de la présente entente.

TITRE IV

DISPOSITIONS ADMINISTRATIVES ET DIVERSES

ARTICLE 19

ARRANGEMENT ADMINISTRATIF

1. Un arrangement administratif, arrêté par les autorités compétentes, fixe les modalités d'application de la présente entente.
2. Les organismes de liaison et les institutions compétentes sont désignés dans l'arrangement administratif.

ARTICLE 20

ÉCHANGE D'INFORMATIONS ET ENTRAIDE ADMINISTRATIVE

1. Les autorités compétentes, organismes de liaison et institutions compétentes chargées de l'application de la présente entente :
 - a) se communiquent, dans la mesure permise par la législation qu'ils appliquent, tout renseignement requis aux fins de l'application de cette législation;
 - b) se prêtent leurs bons offices aux fins de la détermination du droit à toute prestation ou du montant de toute prestation payable en vertu de la présente entente ou de la législation visée par celle-ci, comme s'il s'agissait de l'application de leur propre législation;
 - c) se transmettent mutuellement sans tarder tout renseignement concernant les mesures adoptées par ceux-ci aux fins de l'application de la présente entente ou les modifications apportées à leur législation, dans la

mesure où ces modifications influent sur l'application de la présente entente.

2. L'assistance visée au sous-paragraphe b) du paragraphe 1 est fournie gratuitement, sous réserve de toute disposition relative au remboursement de certaines catégories de frais comprises dans l'arrangement administratif conclu selon l'article 19 de la présente entente.

ARTICLE 21

ÉVALUATIONS MÉDICALES

1. Dans la mesure où la législation qui s'applique le permet, l'institution compétente d'une Partie transmet, sur demande, à l'institution compétente de l'autre Partie, les évaluations médicales et les documents disponibles relatifs au dossier médical d'un demandeur ou d'un bénéficiaire.

2. Si l'institution compétente d'une Partie requiert qu'un demandeur ou qu'un bénéficiaire qui réside sur le territoire de l'autre Partie subisse une évaluation médicale et si elle en fait la demande, l'institution compétente de l'autre Partie prend les mesures nécessaires pour que l'évaluation soit effectuée aux frais de l'institution compétente qui en fait la demande.

3. Les évaluations médicales et les documents visés au paragraphe 1 ne peuvent être refusés du seul fait qu'ils proviennent du territoire de l'autre Partie.

ARTICLE 22

PROTECTION DES RENSEIGNEMENTS PERSONNELS

1. Pour l'application du présent article, l'expression « dispositions juridiques » signifie les dispositions relatives à la protection des renseignements personnels dans le droit interne de chaque Partie.

2. Tout renseignement qui permet d'identifier une personne physique est un renseignement personnel. Un renseignement personnel est protégé par les dispositions juridiques.

3. Les autorités compétentes, les organismes de liaison et les institutions compétentes de chacune des Parties peuvent se communiquer tout renseignement personnel nécessaire à l'application de la présente entente.

4. Un renseignement personnel communiqué à une autorité compétente, à l'organisme de liaison ou à une institution compétente d'une Partie, dans le cadre de l'application de la présente entente, ne peut être utilisé que pour l'application de la présente entente.

5. Une Partie peut toutefois utiliser un tel renseignement à une autre fin avec le consentement de la personne concernée ou, sans son consentement, dans les seuls cas suivants :

a) lorsqu'il s'agit d'une utilisation compatible ayant un lien direct et pertinent avec les fins pour lesquelles le renseignement a été recueilli, ou;

b) lorsque l'utilisation est manifestement au bénéfice de la personne concernée, ou;

c) lorsque l'utilisation de ce renseignement est nécessaire à l'application d'une loi en République de Pologne ou au Québec.

6. Un renseignement personnel communiqué à une autorité compétente, à l'organisme de liaison ou à une institution compétente d'une Partie, dans le cadre de l'application de la présente entente, ne peut être communiqué à une autre institution de cette Partie que pour l'application de la présente entente.

7. Une Partie peut toutefois communiquer un tel renseignement avec le consentement de la personne concernée ou, sans son consentement, dans les seuls cas suivants:

a) le renseignement est nécessaire à l'exercice des attributions d'une institution d'une Partie, ou;

b) la communication du renseignement est manifestement au bénéfice de la personne concernée, ou;

c) la communication du renseignement est nécessaire à l'application d'une loi en République de Pologne ou au Québec.

8. Les autorités compétentes, les organismes de liaison, les institutions compétentes et toutes autres institutions de chacune des Parties garantissent, lors de la transmission des renseignements visés au paragraphe 3, d'utiliser des moyens assurant la protection de ces renseignements.

9. L'autorité compétente, l'organisme de liaison, l'institution compétente et toute autre institution d'une Partie, auquel est communiqué un renseignement visé au paragraphe 3, le protège contre l'accès, l'altération et la communication non autorisés.

10. L'autorité compétente, l'organisme de liaison, l'institution compétente et toute autre institution d'une Partie, auquel un renseignement personnel visé au paragraphe 3 est communiqué, prend les mesures nécessaires afin que ce renseignement soit à jour, complet et exact pour servir aux fins pour lesquelles

il a été recueilli. Au besoin, il corrige ces renseignements et détruit ceux dont la collecte ou la conservation n'est pas autorisée par les dispositions juridiques qui s'appliquent à lui. Il détruit également, sur demande, les renseignements dont la transmission est interdite en vertu des dispositions juridiques de la Partie qui les a communiqués.

11. Sous réserve des dispositions juridiques d'une Partie, les renseignements qu'obtient une Partie, en raison de l'application de la présente entente, sont détruits lorsque les fins pour lesquelles ils ont été recueillis ou utilisés sont accomplies. Les autorités compétentes, les organismes de liaison, les institutions compétentes et toutes autres institutions de chacune des Parties utilisent des moyens sûrs afin de détruire de façon définitive les renseignements personnels et en assurent la protection lorsqu'ils sont en attente de destruction.

12. Sur demande adressée à une autorité compétente, à l'organisme de liaison ou à une institution compétente d'une Partie, la personne concernée a le droit d'être informée de la communication d'un renseignement personnel visé au paragraphe 3 et de son utilisation à des fins autres que pour l'application de la présente entente. Elle peut également avoir accès aux renseignements personnels qui la concernent et les faire rectifier, sous réserve des exceptions prévues par les dispositions juridiques de la Partie sur le territoire de laquelle se trouvent ces renseignements.

13. Les autorités compétentes des Parties ou les institutions autorisées par celles-ci s'informent de toute modification aux dispositions juridiques concernant la protection accordée aux renseignements personnels dans la mesure où ces modifications influent sur l'application de la présente entente.

ARTICLE 23

EXEMPTION OU REDUCTION DES FRAIS

1. Toute exemption ou réduction des frais prévue par la législation d'une Partie relativement à la délivrance d'un certificat ou d'un document requis aux fins de l'application de cette législation est étendue aux certificats ou aux documents requis aux fins de l'application de la législation de l'autre Partie.

2. Tout document requis aux fins de l'application de la présente entente est exempté de toute légalisation par les autorités diplomatiques ou consulaires.

ARTICLE 24

LANGUE DE COMMUNICATION

1. Aux fins de l'application de la présente entente, les autorités compétentes, les organismes de liaison et les institutions compétentes des Parties peuvent communiquer directement entre eux dans leur langue officielle.
2. Toute demande faite à une autorité compétente, un organisme de liaison ou une institution compétente d'une Partie aux fins de l'application de la présente entente est reçue même si cette demande est écrite dans la langue officielle de l'autre Partie.

ARTICLE 25

PRESENTATION DE DEMANDES, DE DECLARATIONS ET DE RECOURS

1. Une demande, une déclaration ou un recours relatif à l'ouverture du droit à une prestation ou de son montant en vertu de la législation d'une Partie, qui doit être présenté dans un délai déterminé à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente de cette Partie est recevable comme s'il avait été présenté à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente de la première Partie, s'il est présenté dans le même délai à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente correspondante de l'autre Partie. La date à laquelle cette demande, cette déclaration ou ce recours est présenté à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente de l'autre Partie est considérée comme la date de présentation à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente de la première Partie.
2. Toute demande de prestation en vertu de la législation de l'une des Parties présentée après la date d'entrée en vigueur de la présente entente est considérée comme une demande de prestation correspondante en vertu de la législation de l'autre Partie, à condition que le requérant, au moment de la demande :
 - a) demande qu'elle soit considérée comme une demande de prestation en vertu de la législation de l'autre Partie, ou;
 - b) fournisse des renseignements indiquant que des périodes d'assurance ont été accomplies en vertu de la législation de l'autre Partie.
3. Le paragraphe 2 ne s'applique pas si le requérant a demandé le report de l'ouverture du droit à une prestation en vertu de la législation de l'autre Partie.

4. Dans tout cas où le paragraphe 1 ou 2 s'applique, l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente qui a reçu la demande, la déclaration ou le recours le communique dès que possible à l'autorité compétente, l'organisme de liaison ou l'institution compétente de l'autre Partie.

ARTICLE 26

PAIEMENT DES PRESTATIONS

1. Toute prestation due par les institutions compétentes de la République de Pologne aux bénéficiaires résidant au Québec conformément aux dispositions de la présente entente est versée en dollars canadiens ou dans une autre devise convertible y ayant cours, sous réserve des dispositions du paragraphe 3 de l'article 5 de la présente entente.
2. Toute prestation due par l'institution compétente du Québec aux bénéficiaires conformément aux dispositions de la présente entente est versée en dollars canadiens ou dans une autre devise convertible ayant cours.
3. Toute prestation due aux bénéficiaires par les autorités compétentes conformément aux dispositions de la présente entente est versée directement sans retenue pour frais administratifs.

ARTICLE 27

RESOLUTION DES DIFFERENDS

Les autorités compétentes s'engagent à résoudre tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application de la présente entente.

TITRE V

DISPOSITIONS TRANSITOIRES ET FINALES

ARTICLE 28

DISPOSITIONS TRANSITOIRES

1. Toute période d'assurance accomplie avant la date d'entrée en vigueur de la présente entente est prise en considération pour l'ouverture et le montant des droits à une prestation conformément aux dispositions de la présente entente.
2. Aucune des dispositions de la présente entente n'ouvre de droit à une prestation pour une période antérieure à la date d'entrée en vigueur de la présente entente.
3. Sous réserve du paragraphe 2, toute prestation autre que forfaitaire due à l'égard d'événements antérieurs à la date d'entrée en vigueur de la présente entente est versée en vertu de la présente entente.
4. Une prestation accordée avant l'entrée en vigueur de la présente entente peut être révisée à la demande de la personne intéressée et déterminée à nouveau, conformément aux dispositions de la présente entente, à condition que le montant de la prestation révisée ne soit pas inférieur à celui accordé avant l'entrée en vigueur de la présente entente.
5. Pour le Québec, pour l'application des articles 15 à 17 de la présente entente, toute période d'activité à risque accomplie sous la législation d'une Partie avant l'entrée en vigueur de la présente entente est prise en compte pour la détermination de l'admissibilité aux prestations.
6. Pour l'application de l'article 7 de la présente entente, une personne n'est présumée avoir été détachée qu'à compter de l'entrée en vigueur de la présente entente.

ARTICLE 29

DUREE ET RESILIATION

1. La présente entente est conclue pour une durée indéterminée. Elle peut être dénoncée à tout moment par une des Parties par notification écrite adressée à l'autre Partie. La dénonciation prendra effet après un délai de 12 mois suivant la date de la notification.

2. En cas de dénonciation de la présente entente, tous droits acquis en vertu des dispositions de la présente entente sont maintenus. Les autorités compétentes prendront des arrangements relatifs aux droits en voie d'acquisition en vertu de ces dispositions.

ARTICLE 30

ENTREE EN VIGUEUR

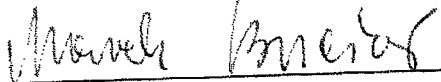
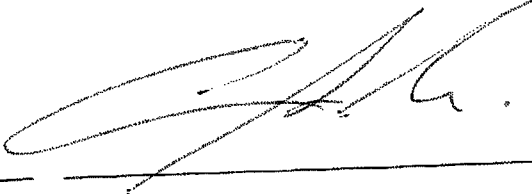
La présente entente entre en vigueur le premier jour du troisième mois suivant le jour de la réception de la dernière des notes par lesquelles les Parties s'informent de l'accomplissement des formalités légalement requises pour l'entrée en vigueur de la présente entente.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés à cet effet par leur gouvernement respectif, ont signé la présente entente.

FAIT à Québec, le 3 juin 2015, en deux exemplaires, chacun en langues polonaise et française, les deux textes faisant également foi.

**POUR LE GOUVERNEMENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE
POLOGNE**

**POUR LE GOUVERNEMENT
DU QUÉBEC**

Warszawa, 19 lutego 2016 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE-920-85/as

DPUE.920.65.2014 / 12

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej Porozumienia o zabezpieczeniu społecznym między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Quebecu oraz projektu ustawy o ratyfikacji Porozumienia o zabezpieczeniu społecznym między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Quebecu, podpisanego w Quebecu dnia 3 czerwca 2015 r. wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Porozumienie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o ratyfikacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu

Aleksander Stepkowski